

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАКТИКУМ З КРИМІНАЛІСТИКИ”

Харків
2012

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

Електронна копія

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАКТИКУМ З КРИМІНАЛІСТИКИ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № 10 від 15.06.2012 р.)*

Харків
2012

Програма навчальної дисципліни “Практикум з криміналістики” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”, спеціальність 8.03040101 “Правознавство”) / уклад.: В. Ю. Шепітько, О. Ю. Булулуков, В. Г. Грузкова та ін. – Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 9 с.

У к л а д а ч і: В. Ю. Шепітько,
О. Ю. Булулуков,
В. Г. Грузкова,
Я. Є. Мишков,
В. В. Негребецький

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 8 від 17.10.2012 р.)*

1. ВСТУП

Практикум з криміналістики є дисципліною, яка призначена розширити знання студентів з окремих тем курсу “Криміналістика”. Саме акцент на оволодіння практичними навичками по окремим напрямкам криміналістики є суттєвим для студентів. Дана дисципліна спрямована на вивчення новітніх техніко-криміналістичних засобів та отримання відповідних практичних навичок роботи.

Навчальна програма розроблена відповідно до техніко-криміналістичного спрямування і вміщує наступні теми:

1. Технічна оснащеність слідчого апарату.
2. Деякі види і методи фотозйомки при проведенні слідчих дій.
3. Використання мікрооб’єктів при розслідуванні злочинів.
4. Відеозапис в кримінальному судочинстві.
5. Звукозапис у кримінальному судочинстві.
6. Одорологічні дослідження в криміналістиці.
7. Сучасний стан і можливості судових експертиз.

У результаті вивчення фахового курсу “Практикум з криміналістики” студенти повинні:

– **знати** наявність науково-технічних засобів на досудовому слідстві і можливості їх використання; окремі види і методи фотозйомки при проведенні слідчих дій, які не є традиційними; виявлення, фіксацію, вилучення і дослідження мікрооб’єктів при розслідуванні злочинів; можливість і техніку здійснення відеозапису в кримінальному судочинстві; можливість і техніку здійснення звукозапису в кримінальному судочинстві; можливості одорології, способи виявлення, фіксації, вилучення і дослідження запахових слідів; новітні експертні дослідження і їх можливості.

– **вміти** визначати необхідність застосування певних науково-технічних засобів і техніко-криміналістичних прийомів; здійснювати фотозйомку в несприятливих умовах; здійснювати виявлення, фіксацію, дослідження і вилучення мікрооб’єктів; здійснювати звуко- і відеозапис окремої слідчої дії.

2. З М І С Т

1. Технічна оснащеність досудового слідства

Досягнення природних і технічних наук – основне джерело розвитку криміналістичної техніки.

Науково-технічні засоби криміналістики. Технічні комплекти слідчого, прокурора-криміналіста, спеціаліста (валізи, пересувні криміналістичні лабораторії тощо). Технічні комплекти органів дізнання: оперативна і спеціальна техніка, спеціальні засоби. Пошукова та аналітична техніка.

Криміналістична техніка для експертного дослідження джерел криміналістичної інформації і техніка криміналістичної профілактики. Мікроскопічні, люмінесцентні, спектральні методи дослідження.

2. Деякі види і методи фотозйомки при проведенні слідчих дій

Фотозйомка на місці події за несприятливих умов. Поняття та види несприятливих умов. Фотозйомка в умовах недостатнього освітлення. Фотозйомка в умовах надмірного освітлення. Фотозйомка за несприятливих погодних умов. Фотозйомка великих площ. Фотозйомка тісних та захаращених приміщень. Особливості використання цифрових фотокамер. Стереоскопічна фотозйомка. Вимірювальна фотозйомка (масштабна, великомасштабна, метрична).

3. Використання мікрооб'єктів при розслідуванні злочинів

Поняття “мікрооб'єкт” у криміналістиці. Мікрооб'єкти

як сліди накладань. Характеристика мікрооб'єктів - речових доказів, їх значення в розслідуванні злочинів.

Прийоми виявлення предметів – носіїв мікрооб'єктів і мікрооб'єктів на місці злочинної події. Правила поводження з ними. Участь спеціалістів. Способи фіксації мікрооб'єктів.

Прийоми вилучення і пакування мікрооб'єктів різної природи.

Загальні положення судової експертизи мікронакладань. Питання експертам. Вибір експерта. Підготовка матеріалів.

4. Відеозапис у кримінальному судочинстві

Доказове значення матеріалів відеозапису в кримінальному судочинстві. Технічні засоби відеозапису. Процесуальні правила використання відеозапису на досудовому слідстві. Використання цифрового відеозапису. Організаційні й тактичні питання використання відеозапису. Техніка відеозапису.

Відтворення матеріалів відеозапису в суді. Основні види матеріалів відеозапису, що відтворюються в судовому засіданні. Процесуальні правила відтворення відеофонограм у судовому засіданні. Питання техніки і тактики відтворення матеріалів відеозапису в суді.

Відеозапис як засіб фіксації ходу судового засідання. Загальні питання використання відеозапису для фіксації ходу судового засідання.

5. Звукозапис у кримінальному судочинстві

Звукозапис як сучасний технічний засіб фіксації в криміналістичному судочинстві. Матеріальні засади щодо використання звукозапису в досудовому і судовому слідстві.

Процесуальне положення фонограми в кримінальному судочинстві, їх види: а) фонограми, що виникають до порушен-

ня кримінальної справи (фонограми – речові докази і фонограми довідкового, пояснювального характеру); б) фонограми як носії інформації, на яких за допомогою звукозаписуючої техніки зафіксовано процесуальні дії.

Випадки, коли найбільш доцільно використовувати звукозапис як технічний засіб фіксації інформації на досудовому слідстві.

Процесуальні, технічні вимоги до звукозапису слідчої дії.

Сучасні можливості судово-фоноскопичної і судово-акустичної експертиз.

6. Одорологічні дослідження у криміналістиці

Кінологічна служба в боротьбі зі злочинністю. Одорологія та її роль у криміналістиці. Поняття та основні відомості про природу запаху. Запахові сліди та їх властивості. Детектори запахової інформації і проблема використання їх результатів. Види запахових слідів, що використовуються в розкритті та розслідуванні злочинів.

Технічні засоби виявлення й консервації запахових слідів. Біологічні й технічні детектори. Робота з запаховими слідами на місці події.

Об'єкти, що є носіями одорологічної інформації про людину. Об'єкти, що утримують запаху інформацію про їх особисті властивості. Прийоми використання запахових слідів для розшуку людей та речей по “гарячих слідах”. Пошук людини по його запаховим слідам. Розшук предметів-носіїв запахової інформації за запахом джерела. Проведення вибірки. Деякі питання оцінки результатів одорологічних досліджень.

7. Сучасний стан і можливості судових експертиз

Загальні положення щодо сучасних можливостей окре-

мих видів судових експертиз. Зумовленість їх ступенем розвитку наукової бази (фундаментальних, предметних галузевих судових наук), наявністю апробованих наукових методик експертного дослідження нових об'єктів, їх науково-технічним забезпеченням, наявністю в судово-експертних установах висококваліфікованих кадрів для проведення досліджень.

Комплексні та комісійні судові експертизи. Комплекс експертиз.

Можливості окремих видів судових експертиз на сучасному етапі: фоноскопічної, електроакустичної, вибухотехнічної, комп'ютерної техніки і програмних продуктів та ін. Питання, які вирішуються при проведенні судових експертиз. Особливості підготовки матеріалів для експертного дослідження.

3. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Датий А. В. Криміналістика: практикум / А. В. Датий, С. М. Субботин. – М.: Ось – 89, 2003.

Керівництво з розслідування злочинів: наук.-практ. посіб. / В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька. – Х.: Одиссей, 2010.

Настільна книга слідчого: наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів / М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К.: Ін Юре, 2011.

Практикум по криміналістике: учеб. пособие / под ред. Н. П. Яблокова. – М.: БЕК, 1995.

Порубов Н. И. Практикум по криміналістике / Н. И. Порубов. – 2-е изд., доп. и перераб. – Минск : Вышэйшая шк., 1988.

Шепітько В. Ю. Довідник слідчого / В. Ю. Шепітько. – К.: Ін Юре, 2008.

Шепітько В. Ю. Криміналістика: енцикл. слов. / В. Ю. Шепітько. – Х.: Право, 2001.

Шепітько В. Ю. Криміналістика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Ю. Шепітько. – К.: Ін Юре, 2010.

Шепітько В. Ю. Криміналістика: курс лекцій / В. Ю. Шепітько. – 4-е изд. – Х.: Одиссей, 2011.

Шепітько В. Ю. Криміналістика: слов. термінів / В. Ю. Шепітько. – К.: Ін Юре, 2004.

Навчальне видання

Електронна копія

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПРАКТИКУМ З КРИМІНАЛІСТИКИ”

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”,
спеціальність 8.03040101 “Правознавство”)

У к л а д а ч і: ШЕПІТЬКО Валерій Юрійович,
БУЛУЛУКОВ Олег Юрійович,
ГРУЗКОВА Валентина Гаврилівна,
МИШКОВ Ярослав Євгенович,
НЕГРЕБЕЦЬКИЙ Владислав Валерійович

Відповідальний за випуск *В. Ю. Шепітько*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп'ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2012

Підп. до друку 20.11.2012. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,5. Облік.-вид. арк. 0,19. Вид. № 209.
Тираж 150 прим. Зам. № 4520. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.